

ІЗДЕНІСТЕР,
НӘТИЖЕЛЕР

№ 3
2015

ИССЛЕДОВАНИЯ,
РЕЗУЛЬТАТЫ

ТОҚСАН САЙЫН
ШЫҒАРЫЛАТЫН
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ,
ВЫПУСКАЕМЫЙ
ЕЖЕКВАРТАЛЬНО

1999 ж. ШЫҒА
БАСТАДЫ

ИЗДАЕТСЯ
С 1999 г.

- ВЕТЕРИНАРИЯ И ЖИВОТНОВОДСТВО
- ЗЕМЛЕДЕЛИЕ, АГРОХИМИЯ, КОРМОПРОИЗВОДСТВО, АГРОЭКОЛОГИЯ, ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО
- МЕХАНИЗАЦИЯ И ЭЛЕКТРИФИКАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
- ПЕДАГОГИКА
- ЭКОНОМИКА

Омарова Г.Х., Рсалиев А.С., Пахратдинова Ж.У., Амирханова Н.Т., Ыскакова Г.Ш.

КҮРІШ ПИРИКУЛЯРИОЗЫНЫҢ ІНДЕТТІ ОРТАСЫН ҚҰРУ
ҮШІН ТИІМДІ ӘДІСТІ ТАҢДАУ

Мақалада күріштің селекциялық материалдарының пирикулярноз ауруына төзімділігін фитопатологиялық бағалау және ауруға төзімді күріш сорттары мен линияларын сұрыптау үшін *Pyricularia oryzae* қоздырғышының індетті ортасын құрудың әртүрлі әдістерін қолдану нәтижелері көрсетілді және талданды. Саңырауқұлақ конидиясының суспензиясын фильтрлі қағазға сіңдіре отырып, күріш жапырақ кияндыларына жұқтыру және патоген конидиясының суспензиясын күріш жапырақ кияндыларына тамшылата отырып жұқтыру індетті ортаны құрудың ең тиімді зертханалық әдістер болып есептелді.

Кілт сөздер: күріш, пирикулярноз, әдіс, індетті орта, *Pyricularia oryzae*.

Omarova G.Kh., Rsaliyev A.S., Pakhratdinova Z.U., Amirkhanova N.T., Iskakova G.Sh.

SELECTION OF EFFECTIVE METHOD FOR THE CREATION INFECTION
BACKGROUND RICE BLAST

The article presents and discusses the results of the application of different methods of producing infection background *Pyricularia oryzae* phytopathologic assessing the sustainability of the breeding materials for rice blast disease and the selection of resistant varieties and lines of rice. Experimentally found that the most effective method of creating laboratory infection background is the inoculation of pieces of leaves rice plants with filter paper soaked in conidial suspension of the fungus and the inoculation of pieces of leaves rice plants drops conidial suspension of the pathogen.

Keywords: rice, blast disease, method, infection background, *Pyricularia oryzae*.

УДК 575.127:58.084.5

Омпрбекова Н.Ж., Жусупова А.Н., Жунусбаева Ж.К., Асқанбаева Б.Н.

Казахский национальный университет им. аль-Фараби

СРАВНИТЕЛЬНОЕ ИЗУЧЕНИЕ АКТИВНОСТИ АНТИОКСИДАНТНЫХ ФЕРМЕНТОВ
В ВЕГЕТАТИВНЫХ ОРГАНАХ *BRACHYPODIUM DISTACHYON* И МЯГКОЙ
ПШЕНИЦЫ ПРИ ДЕЙСТВИИ БИОТИЧЕСКОГО СТРЕССА

Аннотация

В данной работе показаны некоторые результаты сравнительного анализа активности антиоксидантных ферментов (ксантиндегидрогеназа, альдегидоксидаза), выполняющих важные функции в процессах адаптации растений в условиях биотического стресса, а именно при заражении *Puccinia recondita*, опасным патогеном мягкой пшеницы, полученные впервые в Казахстане при применении *Brachypodium distachyon* в качестве модельного объекта.

Омирбекова Н.Ж., Жусупова А.И., Жунусбаева Ж.К., Асқанбаева Б.Н.

**БИОТИКАЛЫҚ СТРЕСС ЖАҒДАЙЫНДА *BRACHYPODIUM DISTACHYON* ЖӘНЕ
ЖҰМСАҚ БИДАЙДЫҢ ВЕГЕТАТИВТІ МҮШЕЛЕРІНДЕГІ АНТИОКСИДАНТТЫ
ФЕРМЕНТТЕР АКТИВТІЛІГІН САЛЫСТЫРМАЛЫ АНЫҚТАУ**

Бұл жұмыста жұмсақ бидайдың қауіпті патогені *Puccinia recondita*-мен зақымданған жағдайда өсімдіктердің бейімделу үдерістерінде белсенді қызмет атқаратын антиоксидантты ферменттердің (ксантиндегидрогеназа, альдегидоксидаза) белсенділіктерін салыстырмалы талдаудың кейбір нәтижелері көрсетілген.

Қазақстанда *Brachypodium distachyon* үлгілі нысан ретінде алғаш рет қолданысқа ие болған.

Кілт сөздер: *Brachypodium distachyon*, жұмсақ бидай, қоңыр тат.

Omirbekova N.Zh., Zhussupova A.I., Zhunusbayeva Zh.K., Askanybayeva B.N.

**COMPARATIVE STUDY OF ANTIOXIDANT ENZYMES ACTIVITY
IN VEGETATIVE ORGANS OF *BRACHYPODIUM DISTACHYON* AND SOFT WHEAT
UNDER THE ACTION OF BIOTIC STRESS**

This paper shows some results of a comparative analysis of the activity of antioxidant enzymes (xanthine dehydrogenase, aldehyde oxidase), performing an important function in the process of adaptation of plants under biotic stress, namely infection by *Puccinia recondita*, significant wheat pathogen, obtained for the first time in Kazakhstan using *Brachypodium distachyon* as a model object.

Key words: *Brachypodium distachyon*, soft wheat, leaf rust, xanthine dehydrogenase, aldehyde oxidase.

УДК 631.8:635.1/8

Раисов Б.О., Тастанбекова Г.Р., Мурзабаев Б.А.

Южно-Казахстанский государственный университет им. М. Ауэзова (Шымкент),
Юго-Западный научно-исследовательский институт животноводства и
растениеводства (Шымкент),

Южно-Казахстанская областная инспекция по сортоиспытанию
сельскохозяйственных культур (Шымкент)

**НОРМЫ ВНЕСЕНИЯ УДОБРЕНИЙ ПОД ТОМАТЫ В УСЛОВИЯХ
ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ**

Аннотация

В статье приводятся результаты многолетних исследований по нормам внесения удобрений под томаты. Установлены наиболее оптимальные нормы внесения минеральных удобрений под томаты сорта «Лучезарный» для условий темных сероземов Южного Казахстана.

Ключевые слова: норма, томат, продуктивность, удобрения, химический состав.

ІЗДЕНІСТЕР, НӘТИЖЕЛЕР

1999 жылғы қазақша шығарымы

Издается с октября 1999

Жылна негіз рет шығарымы

Издается четыре раза в год

Редакция мекен-жайы:

Адрес редакции:

050010, Алматы қ.,
Абай даңғылы, 8
Қазақ ұлттық
аграрлық университеті

(8-327) 2641466,
факс: 2642409
E-mail:
info@kaznu.kz

050010, г. Алматы,
пр. Абай, 8
Қазақстан Республикасының
аграрлық университеті

Құрылтайшы: Қазақ ұлттық аграрлық университеті
Үйренгіш: Қазақстан Республикасының аграрлық университеті
Қазақстан Республикасының ақпарат және қоғамдық қатынастар министрлігі берген бұқаралық
ақпарат құралының өсіріле алу куәлігі № 482-Ж, 25 қараша, 1998 ж.

Төлеуі 25.09.2015 ж. берілді. Басуға 15.10.2015 ж. қол қойылды.
Қалың 70х100^{1/16}. Көлемі 19,0 өсірілі баспа табақ. Таралымы 400 дана.
Ташкенттегі №. Бағасы қалыңды бойынша

Слава в печать 25.09.2015 г. Подписано в печать 15.10.2015 г.
Формат 70х100^{1/16}. Объем 19,0 п. л. Тираж 400 экз. Заказ №.
Цена договорная

Жарияланған мақала авторларының пікірі редакция көзқарасын білдірмейді. Мақала
мазмұнына автор жауап береді.
Қолжазбалар еңделеді және авторға қайтарылмайды.
«Ізденістер, нәтижелер-Исследования, результаты» ғылыми журналында жарияланған
материалдарды сілтемесі басуға болмайды.

Ответств. за выпуск – Тұтқабекова С. А.
Вып. редактор – Талдыбаев М.Б.
– Тлембергенова С.Н.
Компьютерная обработка – Атаманов А.Е.

Omarova G.Kh., Rsaliev A.S., Pakhratdinova Z.U., Amirkhanova N.T., Iskakova G.Sh. Selection of effective method for the creation infection background rice blast.....	205
Omirkbekova N.Zh., Zhussupova A.I., Zhunusbayeva Zh.K., Askanbayeva B.N. Comparative study of antioxidant enzymes activity in vegetative organs of <i>brachypodium distachyon</i> and soft wheat under the action of biotic stress.....	210
Raisov B.O., Tastanbekova G.R., Murzabaev B. Nhe fertilizer under tomatoes in the south Kazakhstan regions.....	214
Tirbossynova A. Improving gray soil (serozem) fertility.....	220

MECHANIZATION AND ELECTRIFICATION OF AGRICULTURE

Esbolatova Sh., Tengaeva A., Ordabayeva G. Information systems project management.....	228
Kasengazy M., Tengaeva A., Ordabayeva G. The study of temperature modes of buildings.....	233
Kukbaeva A., Orynbayeva G. Game technology base for the development of creativity. Kitun B. Calculation of line machine milking cows.....	239
Karalevich N.G., Yanukovich G.I. Voltage quality in rural power networks of the republic of Belarus.....	244
Romanuk N.N., Sinelnikov V. Achievements and prospects of cooperation with Kazakh National Agrarian University the preparation practice-specialists for agribusiness.....	249
Rustembaev B.E., Rustembaeva A.N., Khapov A.V. Addressing grain exports and development of transport and logistics system in the northern region Kazakhstan.....	256
Tanshaeva A., Tengaeva A., Ordabayeva G. The monitoring system and its classification.....	261

PEDAGOGICS

Ismailova Sh. Interethnic tolerance in the ethnic culture of the Kazakh people (language aspect).....	268
Savchits N. Forming of interethnic tolerance of students in a terms of policultural environment at agrarian university.....	273
Uskenbayeva B.A. Interethnic tolerance as a pledge of peace and consent in a modern society.....	277

ECONOMY

Beysengaliyev B.T., Turekulova D.M., Zhumanova B.K., Syrlybayeva N.SH. The investment attractiveness of the regions of Kazakhstan.....	282
Sinelnikov V.M. The possibility of using bagasse to reduce the cost of feeding of cattle.....	287
Siniak N.G., Sinelnikov M.V., Bodrov A.S. Environmental patterns and trends of safe production.....	296